

Beslissing

---

inzake de klacht van de heer [klager] over het handelen van de MIVD

Klager had gesolliciteerd op een functie bij Defensie. Hij kreeg bericht op 23 februari 2023 dat hij werd aangenomen met als ingangsdatum 1 mei 2023, onder de voorwaarde van een positief veiligheidsonderzoek.

Klager is op 2 maart 2023 aangemeld voor een veiligheidsonderzoek. Omdat hij onvoldoende informatie kreeg over de voortgang van zijn veiligheidsonderzoek heeft hij op 17 augustus 2023 bij de MIVD een klacht ingediend. Klager is op 4 januari 2024 gehoord. Op 28 maart 2024 is zijn klacht gegrond verklaard. Na deze gegronde klacht heeft klager op 4 april 2024 een voornemen tot weigering van zijn Verklaring van Geen Bezwaar ontvangen. De weigering komt er kort samengevat op neer dat niet kan worden beoordeeld of aan hem de gevraagde verklaring kan worden verstrekt, omdat voor de beoordeling ook de gedragingen van zijn partner de gehele beoordelingsperiode van vijf jaar inzichtelijk moeten zijn. Omdat zijn partner gedurende die gehele periode woonachtig was in het buitenland is het niet mogelijk om ten behoeve van het veiligheidsonderzoek naslag te doen naar zijn partner. Er is in het geval van klager sprake van onvoldoende gegevens om te kunnen beoordelen of voldoende waarborgen aanwezig zijn dat hij de uit de vertrouwensfunctie voortvloeiende plichten onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen.

Klager dient een klacht in bij de MIVD

Klager heeft een klacht bij de MIVD ingediend middels een digitaal formulier. Hij klaagt over de lange duur van het veiligheidsonderzoek. Hij heeft meermaals contact gezocht met het verzoek om duidelijkheid over de status van zijn screening en krijgt daarbij telkens te horen dat “het onderzoek nog in behandeling is” zonder verdere indicatie van hoe lang het nog zou duren en wat de verwachte einddatum zou zijn. Hij heeft ook herhaaldelijk verzocht om de correspondentie per e-mail te ontvangen vanwege zijn verblijf in het buitenland. Hier is geen gehoor aan gegeven, waardoor hij bij ieder bericht dat hij een brief heeft ontvangen telefonisch contact opneemt om op die manier de inhoud ervan te vernemen. Hij heeft vaker verzocht om vanwege de complexiteit en urgentie van zijn situatie door de behandelaar te worden teruggebeld, maar dit is niet gebeurd. Zijn vrouw wil een visum aanvragen, maar zonder afgeronde screening kan hij voor de visumaanvraag niet aantonen dat hij werk heeft, terwijl hij al wel een contract heeft bij Defensie met een fictieve startdatum van 1 mei 2023. Dit heeft ingrijpende gevolgen voor de toekomst van hem en zijn echtgenote. De klacht is bij beslissing van 28 maart 2024 door de Directeur MIVD (DMIVD) op alle onderdelen gegrond verklaard.

In de klachtbeslissing wordt ingegaan op twee onderdelen: de lange duur van het veiligheidsonderzoek en de communicatie. Ten aanzien van de lange duur van het veiligheidsonderzoek wordt geconcludeerd dat de beslistermijn is overschreden, omdat voor 28 april 2023 besloten had moeten worden over het al dan niet afgeven van een VGB. De MIVD hecht aan de zorgvuldigheid van veiligheidsonderzoeken en deze zorgvuldigheid kan gevolgen hebben voor de duur van een onderzoek. Uit de bevindingen van de klachtcommissie van de MIVD is gebleken dat de ontstane vertraging in het veiligheidsonderzoek slechts gedeeltelijk is terug te voeren op de zorgvuldigheid daarvan en het verkrijgen van voldoende informatie. Een aanzienlijk gedeelte van de vertraging is zonder reden opgelopen bij de behandeling van het veiligheidsonderzoek door de betreffende afdeling. De klacht wordt op dit punt gegrond verklaard. De commissie verwijst naar aanbevelingen in soortgelijke onderzoeken die gericht zijn op de interne bedrijfsvoering en bedoeld om de voortgang van veiligheidsonderzoeken te bespoedigen en vertragingen in de toekomst te verminderen.

Ten aanzien van de communicatie wordt geconcludeerd dat klager contact heeft gezocht met het Klant Contact Center (KCC) en verzocht heeft om contact met de analist. Tijdens de contacten met het KCC is geen inhoudelijke informatie verschaft over de voortgang van het veiligheidsonderzoek en ook contact met de analist heeft niet plaatsgevonden. De klachtcommissie is van mening dat het mogelijk moet zijn om enigszins uit te leggen waarom een veiligheidsonderzoek langer duurt of in welke fase het onderzoek zich bevindt. Er zijn meerdere brieven naar klager verstuurd waaruit volgt dat het veiligheidsonderzoek vertraging oploopt. De klachtcommissie concludeert echter dat deze brieven onvoldoende informatie bevatten om duidelijk te maken waar het onderzoek zich bevindt en wat de verwachtingen zijn omtrent het vervolg van het onderzoek.

Het rapport van de klachtcommissie met de geïdentificeerde knelpunten in de bedrijfsvoering en de gebreken in de communicatie zijn voor de DMIVD een belangrijk teken om de procedures opnieuw te bezien en om zowel de voortgang van het veiligheidsonderzoek als de communicatie hieromtrent te verbeteren. Daarnaast worden excuses aangeboden voor de lange duur van het veiligheidsonderzoek en de hinder die klager als gevolg daarvan meent te hebben ervaren.

Eerste contact met de CTIVD over de klachtbehandeling bij de MIVD

Op het moment dat klager zijn klacht bij de MIVD indiende, duurde het veiligheidsonderzoek al 25 weken. In de toelichting van de klacht geeft klager aan dat het wachten op de uitslag van zijn veiligheidsonderzoek aanzienlijke consequenties voor zowel zijn persoonlijke als professionele situatie heeft. Hij schrijft – en licht dit tijdens de hoorzitting ook toe – dat hij zijn vrouw niet naar Nederland kan laten komen, omdat hij zonder baan geen visum kan aanvragen. Hij heeft verder aangegeven herhaaldelijk te hebben verzocht correspondentie per e-mail te willen ontvangen, maar dat dit niet gebeurt waardoor klager na elke verstuurd brief genoodzaakt is zelf telefonisch contact op te nemen. Hij heeft meerdere malen verzocht dat er contact met hem wordt opgenomen door een behandelaar, maar dat ook dit niet gebeurt. Naar aanleiding van deze klachtbrief heeft de CTIVD contact met klager opgenomen en toegezegd om – gelet op zijn belang zo spoedig mogelijk een beslissing op het veiligheidsonderzoek te ontvangen – contact op

te nemen met de MIVD met het verzoek spoedig een beslissing te nemen op de aanvraag en contact met klager te leggen over de voortgang.

Klager heeft op 6 oktober 2023 aan de CTIVD laten weten niets te hebben vernomen van de MIVD. Hierna heeft de CTIVD contact opgenomen met de MIVD waarbij door de MIVD is toegezegd dat er spoedig contact opgenomen zal worden met klager. Op 30 november 2023 heeft de MIVD klager een ontvangstbevestiging per e-mail gestuurd, omdat telefonisch contact niet tot stand was gekomen na indiening van de klacht.

Klager heeft op 3 april 2024 opnieuw contact opgenomen met de CTIVD. Hij geeft aan dat hij een brief met betrekking tot de klachtafhandeling heeft ontvangen en vervolgens heeft hij een klacht daarover ingediend bij de CTIVD.

Klachtformulering

Klager is het niet eens met de reactie van de Minister/MIVD op zijn klacht. Hij dient een klacht in bij de afdeling klachtbehandeling van de CTIVD. Hij stelt dat de MIVD niet uitgelegd heeft waarom het zo lang moest duren om tot een besluit te komen op de aanvraag voor een verklaring van geen bezwaar (VGB) en hem niet goed behandeld heeft, zodat de nadelige gevolgen van de lange duur van het onderzoek geheel voor zijn rekening zijn gekomen.

Klager heeft de achtergrond van zijn partner – die altijd in het buitenland heeft gewoond en gewerkt en met wie hij al ruim tien jaar een relatie heeft – gemeld bij zijn sollicitatiegesprek in februari 2023, bij de aanmelding van zijn veiligheidsonderzoek in maart 2023 en geeft aan dat dit ook bekend was bij de hoorzitting van de klachtcommissie in januari 2024. De MIVD heeft onbehoorlijk gehandeld door zo lang te wachten met het behandelen van zijn klacht en het nemen van het voorgenomen besluit. Daarnaast heeft de MIVD onbehoorlijk gehandeld door geen gepast excuus te maken. Zo heeft de MIVD geen blijk gegeven een passende compensatie aan te bieden, zoals bijvoorbeeld een financiële tegemoetkoming. Samenvattend heeft de MIVD met de beslissing om de klacht van klager gegrond te verklaren en de daarmee gedane aanbevelingen geen adequate opvolging gegeven, aldus klager.

Onderzoek CTIVD

Klager stelt dat de MIVD niet uitgelegd heeft waarom het zo lang moest duren om tot een besluit te komen op de aanvraag voor de VGB en hem niet goed behandeld heeft zodat de nadelige gevolgen van de lange duur van het onderzoek geheel voor zijn rekening zijn gekomen. Klager is ook niet tevreden over de wijze waarop zijn klacht is behandeld.

Dossieronderzoek vond plaats in de systemen van Unit Veiligheidsonderzoeken (UVO), naar de gebruikelijke procedures bij een veiligheidsonderzoek. Daarnaast is het dossier van het veiligheidsonderzoek naar klager (zowel inhoudelijk als de stappen in de procedure) bekeken en het klachtdossier van de behandeling van de klacht in de eerste lijn. Tot slot is gesproken met medewerkers van UVO, MIVD en klachtcommissie.

Dossieronderzoek

Tijdslijn veiligheidsonderzoek

Klager is aangemeld voor een veiligheidsonderzoek op 2 maart 2023, dat betekent dat de 8 weken termijn verliep op 27 april 2023. Vanaf het moment van aanmelding voor het veiligheidsonderzoek, op 2 maart 2023, tot het moment van intrekking van het onderzoek, op 11 juli 2024 zijn 72 weken verstreken.

Op 8 maart 2023 is vastgesteld dat de aanvraag compleet was. Op 19 april 2023 worden de ondernomen acties vastgelegd en beoordeeld in het dossier.

Het eerste voortgangsbericht wordt verstuurd op 2 mei 2023, vijf dagen na het verstrijken van de beslistermijn. In de deze brief wordt geen nieuwe termijn benoemd. De brief bevat de volgende passage: *“Ik bied hiervoor mijn verontschuldigingen aan en zal zo spoedig mogelijk een besluit nemen over de afgifte van een verklaring van geen bezwaar zult u opnieuw bericht van mij ontvangen.”*

Op 9 mei 2023 wordt er intern gemaïld door een senior onderzoeksassistent met daarin een opsomming van de bevindingen. Hierin wordt geconcludeerd: *“Totaalplaatje ziet er niet rooskleurig uit!”*. In reactie op deze mail laat het triageteam op 9 mei 2023 weten: *“Ik zet het dossier door voor verder onderzoek., aangezien we al kunnen weigeren op basis van land van herkomst partner. Wil jij het dossier zo ver mogelijk afronden en de vertragsbrief sturen?”* Hierna lijkt er buiten het versturen van een voortgangsbericht, niets in het onderzoek te gebeuren. Klager belt zelf in de tussentijd geregeld naar de UVO. Het voortgangsbericht wordt verstuurd op 14 juni 2023. Hierin staat wederom geen concrete termijn genoemd. Een termijn lijkt in zijn geheel weggelaten: *“Een veiligheidsonderzoek mag volgens de wet maximaal 8 weken duren. In uw geval gaat dat helaas niet lukken. Voor uw onderzoek heb ik minstens maanden langer nodig.”*. Met betrekking tot de reden dat vertraging nodig is staat in de brief het volgende: *“Ik kan niets zeggen over de inhoud van uw veiligheidsonderzoek. Daarom kan ik ook niet zeggen waarom het extra onderzoek nodig is. Het kan bijvoorbeeld te maken hebben met een verblijf in het buitenland.”* En daarna: *“De vertraging is zolang omdat de UVO het erg druk heeft. We willen elk veiligheidsonderzoek zorgvuldig uitvoeren. En dat kost in uw geval meer tijd. Het spijt me dat het zo lang duurt. Want ik begrijp dat de vertraging vervelend voor u is. U kunt hierdoor nog niet beginnen met uw nieuwe functie.”*

Het onderzoek wordt op 25 januari 2024 opgepakt. Op 31 januari 2024, 48 weken na aanmelding van het veiligheidsonderzoek, wordt de analyse afgerond. Er is besloten tot een voornemen tot weigering over te gaan vanwege volledige niet inzichtelijkheid partner. Daarna worden er nog twee voortgangsberichten gestuurd.

Op 4 april 2024, 58 weken na aanmelding van het veiligheidsonderzoek, volgt het voornemen tot weigering. Negen dagen later wordt het onderzoek stopgezet door aanvrager.

Communicatiebeleid

In een interne memo van 8 februari 2022 wordt geconstateerd dat het KCC met enige regelmaat vragen over lopende dossiers ontvangt die de potentie hebben om te escaleren tot een klacht. De commissie klachtbehandeling van de MIVD heeft geadviseerd een interne werkinstructie op te laten stellen voor beleid inzake communicatie. Dit beleid kent meerdere fases van 1 tot en met 4 met instructies voor het KCC over de informatie die ze met de bellers kunnen delen. De medewerker van het KCC ontvangt informatie van het team dat het onderzoek doet en geeft dit via voortgangsberichten door aan de beller. Zodra het onderzoek langer duurt dan de termijn van acht weken, houdt de UVO de beller periodiek op de hoogte van de voortgang van het onderzoek. Als het onderzoek nog langer duurt, onderneemt het teamhoofd actie op de voortgang van het dossier.

Dit moet ervoor zorgen dat er sprake is van uniform beleid omtrent communicatie, maar ook bewustwording bij de medewerkers. Het doel van heldere werkafspraken is om met vroegtijdig signaleren en luisteren, duidelijkheid en perspectief te geven aan bellers, en zodat klachten en extra werk worden voorkomen. Tegelijkertijd voelen betrokkenen zich gehoord en begrepen. De UVO is geen blackbox, maar een overheidsorganisatie die oog heeft voor de menselijk maat en handelt conform de behoorlijkheidsnormen, aldus opsteller van het memo.

Toepassing van communicatiebeleid tijdens het veiligheidsonderzoek klager

In totaal is er in de periode maart 2023 tot en met april 2024 25 keer telefooncontact geweest, waarbij het escalatieniveau van het dossier twee keer is veranderd van status: op 5 maart 2024 (van fase 1 naar fase 3) en op 5 april 2024 (van fase 1 naar fase 2).

Naar aanleiding van ieder telefonisch contact wordt weergegeven in welke fase dit dossier zich bevindt. Het notitielogboek geeft weer welke contactmomenten er met klager zijn geweest en ook welke contacten het KCC met behandelaars van het dossier hebben gehad. Eveneens geeft het notitielogboek weer welke afspraken er met klager zijn gemaakt.

De klachtprocedure

Klager heeft op 17 augustus 2023 een klacht bij het ministerie van Defensie ingediend.

De MIVD heeft bij e-mail van 24 augustus 2023, gestuurd naar het bij de MIVD bekende mailadres, de ontvangst van de klacht bevestigd. Hierin wordt aangegeven dat er binnenkort contact opgenomen zal worden voor de behandeling van zijn klacht. Daarnaast wordt erop gewezen dat het klachtonderzoek losstaat van het veiligheidsonderzoek. Tijdens een klachtonderzoek zal een interne klachtcommissie kijken naar de feiten en omstandigheden van de lange duur van het veiligheidsonderzoek. De klachtenprocedure heeft geen invloed op de duur of uitkomst van het veiligheidsonderzoek en de klachtcommissie kan klager niets mededelen over de inhoud van het veiligheidsonderzoek, zoals de reden van vertraging.

De MIVD heeft bij brief gedateerd op 30 november 2023 de ontvangst van de klacht opnieuw bevestigd en de klachtenprocedure toegelicht. In deze brief wordt aangegeven dat de interne klachtcommissie voldoende informatie heeft om de klacht te behandelen zonder een hoorzitting.

Als klager de wens heeft gehoord te worden, zal er een telefonische hoorzitting plaatsvinden. De hoorzitting is bedoeld om klager in de gelegenheid te stellen zijn klacht nader toe te lichten aan de klachtcommissie. Klager dient op deze brief te reageren indien hij afziet van zijn recht om gehoord te worden. Als er van klager binnen twee weken na dagtekening op de brief geen reactie wordt ontvangen, concludeert de klachtcommissie dat onvoldoende informatie beschikbaar is om te kunnen komen tot de behandeling van de klacht en wordt de behandeling afgesloten.

Klager heeft op 5 december 2023 aangegeven een hoorzitting te wensen. Op 4 januari 2024 heeft een telefonische hoorzitting plaatsgevonden. Het gespreksverslag is 28 februari 2024 getekend retour gestuurd. De interne klachtcommissie heeft op 28 maart 2024 een brief met bevindingen aan klager gestuurd. Klagers klachten met betrekking tot communicatie en de lange duur van het veiligheidsonderzoek worden naar aanleiding van het advies van de interne klachtcommissie gegrond verklaard.

De hoorzitting

De interne klachtcommissie heeft klager telefonisch gehoord ten behoeve van zijn klacht. Dit gespreksverslag is aan klager voorgelegd ter verificatie. Klager heeft dit verslag getekend retour verzonden. In het gesprek geeft klager aan dat hij verblijft in bij zijn partner in het buitenland, omdat hij in augustus 2023 is getrouwd met zijn buitenlandse partner waarmee hij al tien jaar een relatie heeft. Klager kan niet naar Nederland komen, omdat hij zijn vrouw niet alleen wil achterlaten. De vrouw van klager krijgt pas een visum op het moment dat klager kan aantonen dat hij een baan in Nederland heeft. Tot die tijd zijn ze genoodzaakt om in het buitenland te blijven. Klager voert verder aan dat zijn werkgever in december 2023 heeft aangegeven de screening mogelijk stop te zetten. Klager vindt dit teleurstellend aangezien hij ervan uitging dat er sprake was van een *gentlemen's agreement*, hierdoor heeft hij nergens anders gesolliciteerd en zit hij momenteel zonder vast inkomen. Klager vertelt dat hij geen derde verdragingsbrief heeft ontvangen en dat hij UVO meerdere malen gevraagd heeft met hem te communiceren over de status van zijn veiligheidsonderzoek. Klager geeft aan dat hij het mentaal zwaar heeft met dit onzekere proces, dit alles heeft ook gevolgen voor de ouders van klager die in Nederland verblijven. Hij heeft het gevoel dat hij in een vicieuze cirkel terecht is gekomen. De commissie geeft aan geen verdere vragen te hebben.

Onderzoeksrapport van de interne klachtcommissie

Uit het onderzoeksrapport volgt dat het klachtonderzoek ten doel had onderzoek te doen naar de feiten en omstandigheden die zich ten tijde van het veiligheidsonderzoek hebben voorgedaan. In het onderzoeksrapport wordt overwogen dat de commissie bevoegd is getuigen of deskundigen te horen. De commissie heeft het feitenonderzoek gebaseerd op interviews gehouden met klager en de betrokken bewerker, deze personen zijn uitgenodigd voor een hoorzitting, maar de bewerker heeft aangegeven de vragen schriftelijk te willen beantwoorden. Daarnaast heeft dossieronderzoek plaatsgevonden. Dit onderzoek spitste zich toe op het verloop van het veiligheidsonderzoek van klager. Daarbij is gekeken of er gehandeld is volgens de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Uit het onderzoeksrapport van de commissie blijkt verder dat de bewerker het dossier van klager op 10 mei 2023 heeft doorgezeten naar het diepteteam voor verder onderzoek. Er zijn meerdere

redenen hiervoor. Deze redenen maken dat het onderzoek te categoriseren valt als een complex onderzoek. Achterstanden in het diepteteam waren destijds opgelopen tot 9 maanden. De dossiers die bij het diepteteam binnenkomen worden behandeld op basis van het *first in first out* principe. Op 17 oktober 2023 heeft de bewerker in het diepteteam het dossier opgepakt. Het team heeft besloten dat er voldoende informatie was om over te gaan tot een voornemen weigering. Op 31 januari 2024 is de analyse doorgezet naar het Cluster Weigering & Intrekking. De wachttijden bij het Cluster Weigering & Intrekking zijn opgelopen tot 1 jaar. In het onderzoeksrapport wordt beschreven op welke momenten er met klager is gecommuniceerd. Er wordt overwogen dat er op 2 mei 2023, 14 juni 2023, 25 juli 2023 en 23 januari 2024 vertragingbrieven zijn verstuurd. Daarnaast heeft klager, volgens informatie van de UVO, eenmaal telefonisch contact gezocht met het KCC. Hierin heeft klager gevraagd om een gesprek met de analist. Dit bericht heeft de analist gezien, echter heeft de analist geen contact opgenomen. De interne klachtcommissie heeft begrepen dat direct contact tussen analist/bewerker en betrokkene in een veiligheidsonderzoek niet plaatsvindt, onder meer om het onderzoek niet oneigenlijk te laten beïnvloeden en omdat dit contact niet van toegevoegde waarde kan zijn omdat geen informatie over de voortgang of inhoud van het onderzoek kan worden verstrekt. In de antwoorden van de bewerker kwam daarnaast aan de orde dat de bewerker van oordeel is dat gedurende het onderzoek geen aanvullende informatie aan klager verstrekt kon worden, nu klager op grond van die informatie zijn verhaal zou kunnen aanpassen.

De interne klachtcommissie verwijst voorts naar de website van Defensie waar staat dat er uitzonderingen op de termijn van 8 weken mogelijk zijn en waarbij concreet verwezen wordt naar het voorbeeld dat de partner in het buitenland geweest kan zijn.

De interne klachtcommissie verwijst in het onderzoeksrapport naar het gesprek met klager waar aangegeven wordt dat klager benadrukt heeft dat hij zijn vrouw naar Nederland kan halen op het moment dat hij kan aantonen dat hij een baan heeft. Verder wordt verwezen naar het niet ontvangen van de derde voortgangsbrief en het niet juist handelen van de MIVD jegens klager.

Het onderzoeksrapport eindigt met de conclusie dat de klachten op beide onderdelen gegrond verklaard moeten worden. Daarbij wordt – naast hetgeen in de klachtafdoeningsbrief staat – opgemerkt dat de vertraging in dossiers niet alleen ligt aan de complexiteit van onderzoeken, maar in een groot deel van de gevallen door het bestaan van achterstanden. Er wordt verwezen naar de gezamenlijke brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties en de minister van Defensie van 19 december 2023 waarmee de Tweede Kamer is geïnformeerd over het niet voldoen aan de norm van 90% van alle veiligheidsonderzoeken binnen de wettelijke termijn van 8 weken te voorzien van een beslissing over het afgeven van een VGB. In deze kamerbrief staan de oorzaken die hier binnen en buiten de diensten aan ten grondslag liggen en de te nemen maatregelen. Uit de gesprekken met UVO blijkt dat zij nog steeds kampen met achterstanden en dat dit samen met capaciteitsproblemen grotendeels de reden is geweest voor de vertraging van het veiligheidsonderzoek van klager. In het bijzonder hebben het Diepteteam en Cluster Weigering & Intrekking te kampen met grote achterstanden. Het dossier van klager moet door beide afdelingen behandeld worden vanwege de complexiteit van het dossier. De interne klachtcommissie constateert hiermee dat een gedeelte van de vertraging is terug te

voeren op de complexiteit van het onderzoek. Het onderzoek heeft echter, ondanks de begrijpelijke stappen die in het onderzoek moeten worden gezet gelet op de complexiteit van het dossier, te lang geduurd. De interne klachtcommissie concludeert dat het dossier van klager in de ogen van de klachtcommissie bij het diepteteam te lang heeft gelegen, waardoor het onnodige vertraging heeft opgelopen. Daarnaast ligt het dossier lange tijd bij het cluster Weigering & Intrekking, waar op dit moment een vertragingstermijn van 1 jaar geldt. In de ogen van de interne klachtcommissie is er sprake van een overschrijding van een redelijke termijn. Verder overweegt de interne klachtcommissie, met betrekking tot de communicatie over het veiligheidsonderzoek, dat het veiligheidsonderzoek tot op zekere hoogte een bepaalde mate van geheimhouding toekomt, vanwege bescherming van bronnen en modus operandi van de diensten. Deze geheimhouding is zeker gerechtvaardigd bij meldingsonderzoeken, waarbij een betrokkene niet op de hoogte is van het opgestarte veiligheidsonderzoek. De interne klachtcommissie is echter ook van mening dat de enkele mededeling "uw veiligheidsonderzoek is in behandeling" bij reguliere veiligheidsonderzoeken niet altijd afdoende is en dat het mogelijk moet zijn enigszins uit te leggen waarom een veiligheidsonderzoek langer duurt of in welke fase het onderzoek zich bevindt. Wanneer de UVO contact opneemt met betrokkene om uitleg te geven over de reden van de vertraging kan dit voor betrokkene prettig zijn en kan door de UVO worden gezien hoeveel prioriteit betrokkene heeft bij het krijgen van een besluit.

Tot slot overweegt de interne klachtcommissie dat zij geïnformeerd worden over de voortgang van de lopende verbetertrajecten bij de UVO, maar op het moment van het behandelen van de klacht van klager zijn de verbetertrajecten nog zo pril dat de voortgang ervan niet in de behandeling van de klacht kan worden betrokken.

Ten behoeve van de communicatie beveelt de klachtcommissie de UVO aan om bij een langere duur dan gebruikelijk, contact op te nemen met betrokkene om hem/haar meer inhoudelijke toelichting te geven over het onderzoek en om inzichtelijk te krijgen hoeveel spoed gelegen is in het verkrijgen van een besluit.

De klachtafdoening

De klachtafdoeningsbrief is gebaseerd op het onderzoek van de interne klachtcommissie. In de brief wordt de klacht uitgesplitst in twee klachtgronden: de lange duur van het veiligheidsonderzoek en de communicatie.

Ten aanzien van de lange duur van het veiligheidsonderzoek concludeert de directeur van de MIVD net als de interne klachtcommissie, dat het evident is dat de wettelijke beslistermijn van acht weken is overschreden. Verder wordt overwogen dat de MIVD hecht aan zorgvuldigheid van veiligheidsonderzoeken. Deze zorgvuldigheid kan gevolgen hebben voor de duur van een onderzoek. Uit de bevindingen van de interne klachtcommissie is gebleken dat de ontstane vertraging in het veiligheidsonderzoek van klager slechts gedeeltelijk is terug te voeren op de zorgvuldigheid daarvan en het verkrijgen van voldoende informatie. Een aanzienlijk gedeelte van de vertraging is opgelopen bij de behandeling van zijn veiligheidsonderzoek door de betreffende afdeling.

Ten aanzien van de communicatie omtrent de voortgang van klagers veiligheidsonderzoek concludeert de interne klachtcommissie dat klager contact heeft gezocht met het KCC en verzocht heeft om contact met de analist. Tijdens dit contactmoment heeft klager geen inhoudelijke informatie gekregen over de voortgang van zijn veiligheidsonderzoek en ook contact met de analist heeft niet plaatsgevonden. De interne klachtcommissie is van mening dat het mogelijk moet zijn om enigszins uit te leggen waarom een veiligheidsonderzoek langer duurt of in welke fase het onderzoek bevindt. Er zijn meerdere brieven naar klager verstuurd waaruit volgt dat het veiligheidsonderzoek vertraging oploopt, maar deze brieven bevatten onvoldoende informatie om duidelijk te maken waar het onderzoek zich bevindt en wat de verwachtingen zijn omtrent het vervolg van het onderzoek.

De directeur MIVD concludeert dat de door de commissie geïdentificeerde knelpunten in de bedrijfsvoering en de gebreken in de communicatie voor hem een belangrijk teken zijn om de procedures opnieuw te bezien en zowel de voortgang van het veiligheidsonderzoek als de communicatie hieromtrent te verbeteren. De MIVD is klager erkentelijk voor het heldere signaal dat met de klacht is afgegeven en de directeur hoopt dat klager het vertrouwen heeft gekregen dat zijn klacht ter harte is genomen en er getracht wordt herhaling te voorkomen.

Tot slot worden excuses aangeboden voor de lange duur van het veiligheidsonderzoek en de hinder die als gevolg daarvan zijn ervaren.

Vragen en antwoorden UVO, MIVD, interne klachtcommissie en aanvrager tijdens hoorzitting en schriftelijke vragenronde

Zowel schriftelijk als tijdens een hoorzitting hebben de UVO, de MIVD en de interne klachtcommissie gereageerd op vragen naar aanleiding van het dossieronderzoek. De aanvrager is telefonisch gehoord.

UVO/MIVD

De triage (afgerond op 9 mei 2023) heeft tot doel de vraag te beantwoorden of een onderzoek moet worden doorgezet naar het diepteteam. De triageconclusie leidt niet tot directe doorzending naar het cluster Weigeren en Intrekken om een besluit voor te bereiden. In het diepteteam wordt verder onderzoek gedaan. Daarvoor is het dossier op de voorraadlijst van het diepteteam geplaatst.

Het communicatiebeleid is in de periode waarin klager contact zocht met het KCC niet toegepast. In die periode was het gewoonweg te druk en waren er grote achterstanden. Er waren spreekteksten voor het KCC gemaakt om aan te geven hoeveel maanden de achterstand op dat moment duurde. Alleen in zeer schrijnende gevallen werd een dossier geprioriteerd. In de regel werd dus geen contact opgenomen met de bewerker als iemand informeerde naar de stand van zaken in het veiligheidsonderzoek. De bewerker heeft wel toegang tot het systeem waarin alle belotities staan en is vrij daar wel of niet actie op te ondernemen.

Er vindt geen prioritering plaats naar aanleiding van de telefoontjes en het indienen van een klacht. De dossiers verschillen zodanig van elkaar dat prioriteringsregels geen zin hebben. Het enige criterium dat tot prioritering leidt is een A onderzoek eigen personeel.

In dit geval is het onderzoek op 25 januari 2024 opgepakt en heeft de bewerker direct contact opgenomen met het KCC en het cluster Weigeren en Intrekken, omdat gelet op de lange duur sinds de aanvraag, de keus gerechtvaardigd was om geen verder diepteonderzoek te doen naar de antecedenten aangezien de buitenlandse partner al voldoende reden was voor weigering. Een diepteonderzoek naar antecedenten van heel verschillende aard, is complex omdat heel veel informatie moet worden onderzocht.

Vanuit het perspectief van de afdeling Juridische Zaken houdt een zorgvuldig onderzoek in dat zoveel mogelijk antecedenten zijn onderzocht. Mocht namelijk het feitencomplex onder de ene grond voor weigering niet juist blijken te zijn, dan zou betrokkene ook al bekend moeten zijn met de andere weigeringsgronden.

Binnen de UVO (KCC en/of plv hoofd UVO) heeft geen overleg plaatsgevonden over de communicatie met klager. In die periode vond alleen overleg plaats over de algemene communicatielijnen ten aanzien van het aantal maanden dat een onderzoek dat bij het diepteteam lag zou duren. De telefoonnotities van klagers gesprekken zijn niet besproken.

De huidige situatie bij de UVO verschilt van destijds. Er zijn inmiddels kortere doorlooptijden, eind 2024 ligt de termijn op 7 maanden en het communicatiebeleid gaat weer toegepast worden na een recente herziening. Ter ondersteuning van het grote verschil in werkvoorraad destijds en nu stuurt de UVO nog een cijfermatig overzicht.

In de toegestuurde stukken laat de UVO weten dat door zaakgericht werken het proces van de veiligheidsonderzoeken inmiddels beter gestroomlijnd is. Het percentage onderzoeken dat wel binnen acht weken is afgerond lag ook in de jaren 2020, 2021, 2022 en in 2023 boven de 90%. Eind 2023 lag het aantal MIVD veiligheidsonderzoeken dat langer dan een jaar liep, op 110.

In de communicatie met mensen die informeren naar de stand van het veiligheidsonderzoek werd ten tijde van het veiligheidsonderzoek van klager aangegeven om hoeveel maanden het ging en dat de oorzaak was gelegen in grote aantal aanvragen en gebrek aan capaciteit. Verder stuurde de afdeling JZ MIVD een bericht van 12 april 2024 toe, waarin stond dat de "lijnmanager" net had doorgegeven dat het veiligheidsonderzoek kon worden stopgezet.

Klachtcommissie MIVD

Per klacht wordt voor het onderzoek een klachtcommissie ingesteld. In dit geval bestond de commissie uit twee medewerkers van de afdeling JZ van de MIVD en een medewerker van de afdeling Bestuursondersteuning van de MIVD.

Tussen het indienen van de klacht en de instelling van de klachtcommissie heeft veel tijd gezeten omdat er binnen het team JZ schaarse capaciteit was. Dat is nog steeds zo. De klachtcommissie weet niet of de afdeling JZ in dit geval geprobeerd heeft de klacht op informele wijze op te lossen. Contact met de klager is wel van belang, omdat klagers vaak denken door het indienen van een klacht "boven op de stapel" te komen liggen. Dat is niet het geval. Er wordt inderdaad bericht gedaan aan klager dat wordt afgezien van horen. Reden daarvoor is dat de commissie op

zich voldoende informatie heeft om op de klacht te beslissen, maar de commissie kan zich wel voorstellen dat ook in die gevallen klager behoefte kan hebben te worden gehoord. De UVO wordt via een vragenlijst gevraagd om informatie te geven. De klachtcommissie was niet bekend met het communicatiebeleid. De klachtcommissie doet aanbevelingen en deelt ook constatering met de MIVD. Ook naar de UVO gaan aanbevelingen. De opvolging van aanbevelingen wordt door JZ gedaan. De voorzitter van de klachtcommissie weet uit eigen ervaring dat er door klachten als deze veel intensiever en directer contact is gekomen tussen JZ en de leiding van de UVO. De klachtcommissie stelt in de behandeling van de klacht de klager altijd centraal.

Telefonisch gesprek met aanvrager

Aan de aanvrager is gevraagd om informatie vanuit het perspectief van Defensie te geven over de gang van zaken tijdens de duur van het veiligheidsonderzoek. De aanvrager is goed bekend met de procedure van veiligheidsonderzoek, hij heeft er gemiddeld tien tot elf lopen. Hij geeft in de gesprekken met sollicitanten al direct aan dat een buitenlandse partner, schulden en strafrechtelijke antecedenten zullen leiden tot een langere duur van het onderzoek. Sollicitanten wordt ook voorgehouden dat ze daarbij zelf ook kunnen beoordelen of het aanvragen van een veiligheidsonderzoek wel zin zal hebben. Als aanvrager neemt hij nooit zelf contact op met de UVO. Hij weet dat hij dit via zijn BVA kan doen, maar hij maakt daar nooit gebruik van. Hij gaat er vanuit dat de MIVD/UVO niet stil zit.

De contacten met klager waren goed en hij heeft ook hem vanaf het begin er op gewezen dat de indiensttredingsdatum fictief was. Na een half jaar vond hij het wel lang gaan duren en daarom heeft hij toen contact opgenomen met klager. Klager vroeg hem het onderzoek toch nog af te wachten. Hij heeft vervolgens tot 1 december 2023 willen wachten en dat ook aan klager laten weten. Vanaf december 2023 kon hij geen telefonisch contact krijgen met klager. Op een e-mail reageerde klager wel. Toen is afgesproken dat eerst tot 1 maart en toen tot 4 april 2024 afgewacht zou worden. In april heeft een collega van aanvrager verzocht het onderzoek stop te zetten omdat het onderzoek inmiddels veertien maanden liep. De aanvrager realiseert zich dat stopzetten van een aanvraag betekent dat er geen besluit komt. Daarom doet hij dat alleen in overleg met betrokkene. Dat noemt hij het gentlemen's agreement. In dit geval heeft hij ook zo gehandeld. Hij is er zich ook van bewust dat de lange duur van een onderzoek betekent dat de kans groter wordt dat het VGB wordt geweigerd, maar nooit 100% is.

Tot zover de bevindingen

Reactie op de bevindingen van de MIVD en klager

MIVD

De MIVD liet weten dat bewerkers nooit rechtstreeks telefonisch contact hebben met de betrokkene. De vertraging in de behandeling is niet letterlijk "zonder reden", maar gelegen in de achterstanden bij de UVO. Dossier is eind oktober 2023 in behandeling genomen door de

bewerker. Diverse zaken zijn nagelopen. Op 25 januari 2024 heeft bewerker met het cluster weigeringen en intrekkingen overlegd om de weigeringsgrond te beperken tot de niet-inzichtelijkheid van partner om de beslissing te bespoedigen.

Binnen de UVO wordt wel geprioriteerd als daar een zwaarwegende oorzaak voor is (operationeel, nationale veiligheid, politiek, andere omstandigheden).

Er was – ook tijdens deze periode – wel sprake van prioritering (Lid TMG, A onderzoek eigen personeel, CTIVD etc. Dus inderdaad nationale veiligheid, politiek etc.). Het dossier van betrokkene was in dit geval niet geprioriteerd omdat hij niet aan een van de prioriteringseisen voldeed.

Klager

Klager liet weten dat het gentlemen's agreement volgens hem iets anders inhield dan in de verklaring van aanvrager staat. Aanvrager zou aan hem hebben gemeld dat het veiligheidsonderzoek geld kost en hij daarom met klager wil afspreken dat klager nergens anders zal solliciteren in afwachting van het afronden van het veiligheidsonderzoek. Klager wil nog benadrukken dat door de lange duur van het onderzoek hij is gaan twijfelen aan de achtergrond van zijn vrienden en familie. Hij heeft zich zelfs in zijn eigen activiteiten, die geheel onschuldig waren, beperkt om geen verkeerde indruk te wekken. De invloed op zijn persoonlijke leven is heel indringend geweest.

Klager wil verder nog aangeven dat hij bij het telefonische contact met de UVO op 20 maart 2024 niet gezegd heeft dat hij een LinkedIn bericht zou plaatsen. Hij heeft zichzelf slechts de vraag gesteld of hij ter bespoediging van het veiligheidsonderzoek soms de DGAIVD moest benaderen via LinkedIn.

Oordeel van de afdeling klachtbehandeling van de CTIVD

De Afdeling klachtbehandeling oordeelt dat de klacht gegrond is in alle onderdelen vanwege schending van behoorlijkheidsbeginselen. Dit betreft:

1. De duur van het veiligheidsonderzoek. Het onderzoek heeft lang stilgelegen.
2. De communicatie met klager tijdens het veiligheidsonderzoek was gebrekkig wat betreft de stand van het onderzoek en naar aanleiding van de informatie die hij gaf is ten onrechte geen actie ondernomen.
3. De klachtbehandeling door de MIVD. De MIVD heeft de klacht wel gegrond verklaard, maar geen passend excuus gemaakt, geen aanbevelingen gedaan gericht op een oplossing en geen financiële compensatie geboden.

De afdeling klachtbehandeling van de CTIVD doet de aanbeveling aan de Minister van Defensie om bij de verbeteringen die zijn ingezet ook dit oordeel te betrekken en met klager in gesprek te gaan over een passende compensatie.

1. *De duur van het veiligheidsonderzoek*

Zowel de MIVD bij de afhandeling van de klacht als de afdeling klachtbehandeling van de CTIVD komen tot het oordeel dat het veiligheidsonderzoek te lang heeft geduurd en dus sprake is van strijd met het behoorlijkheidsbeginsel dat de overheid zo snel en slagvaardig mogelijk handelt.

Anders dan de MIVD is de afdeling klachtbehandeling van oordeel dat schending van dit beginsel niet zo zeer ligt in het niet-handelen van de UVO door het onderzoek in het diepteteam te lang te laten liggen, maar in het handelen in de fase daarvoor toen de triage plaatsvond. De afdeling klachtbehandeling wijst er op dat al op 9 mei 2023 in de triage wordt vastgesteld dat het feit dat de partner van klager in het buitenland woont al genoeg reden is om tot weigering van een VGB over te gaan. Toch is het onderzoek naar het diepteteam gestuurd. De verklaring van de UVO dat bij dergelijke indicaties voor weigering toch altijd een diepteonderzoek moet plaatsvinden is naar het oordeel van de afdeling klachtbehandeling niet afdoende. Klager heeft al bij zijn sollicitatie en in de Opgave Persoonlijke Gegevens vermeld dat zijn partner altijd in het buitenland heeft gewoond, dus stond dat feit niet ter discussie, laat staan dat daar nader onderzoek naar zou moeten plaatsvinden. En verder is de uiteindelijke weigering, bijna een jaar later, op dit feit gebaseerd.

2. *De communicatie met klager tijdens de duur van het veiligheidsonderzoek*

Behoorlijkheidsbeginselen zoals goede informatieverstrekking, luisteren naar de burger en goede motivering zijn geschonden naar het oordeel van de afdeling klachtbehandeling in de communicatie met klager.

Los van het feit dat al in mei 2023 het onderzoek afgerond had kunnen worden, is de communicatie met klager over de behandelduur niet behoorlijk verlopen. Tijdens het onderzoek is gebleken dat klager vele malen contact heeft gezocht met de UVO over de voortgang in zijn dossier. Daarop heeft hij geen inhoudelijke reactie gekregen. De UVO had het te druk in die tijd en gebruikte daarom de instructies in het communicatiebeleid niet. Terwijl dat beleid nu juist bedoeld zou moeten zijn om te signaleren waar het in de lopende onderzoeken knelt en verdere escalatie door meerdere telefoontjes te voorkomen.

Voor klager werd de situatie steeds nijpender gelet op zijn financiële situatie en hij ging steeds vaker bellen. Ook liet hij weten dat de baan waarvoor het veiligheidsonderzoek is aangevraagd op de tocht komt te staan door de lange duur van het onderzoek. Daar is niet naar geluisterd. In plaats daarvan stuurde de UVO weer een algemene brief, zelfs zonder een termijn te noemen: "het gaat nog maanden duren" en informeerde het KCC hem in zeer algemene zin. Terwijl naar aanleiding van die telefoontjes een analist had kunnen uitzoeken wat de uitkomst van de triage was en daar naar kunnen handelen. De afdeling klachtbehandeling wijst er op dat zodra er wel een analist het onderzoek heeft opgepakt op 25 januari 2024, besloten is in overleg met de afdeling Weigering en Intrekking om geen verder onderzoek te doen en heeft klager zo'n twee

maanden later het voornemen tot weigering van een verklaring van geen bezwaar ontvangen. De afdeling klachtbehandeling benadrukt dat ook in het geval de analist tot de conclusie was gekomen dat er wel een goede reden was om nader diepteonderzoek te doen aan klager een meer reële inschatting van de termijn had kunnen worden gegeven en zowel hij als de leidinggevende/aanvrager via de gebruikelijke kanalen daarover geïnformeerd kunnen worden. Dan hadden beide daar hun handelen op kunnen afstemmen.

De afdeling klachtbehandeling heeft gedurende het onderzoek naar de klacht van de UVO en de MIVD signalen ontvangen die er op wijzen dat inmiddels zowel de instructies van het communicatiebeleid weer wordt toegepast als een betere samenwerking wordt gezocht tussen de diverse onderdelen van de UVO, de UVO en de MIVD en de UVO/MIVD en de inzender. In het kader van de behoorlijkheid is voor burgers van belang dat een goede samenwerking binnen (afdelingen binnen) de overheid plaatsvindt. Daar wordt nu meer werk van gemaakt omdat het niet meer zo druk is als in de jaren hiervoor en met name ook in het jaar dat het veiligheidsonderzoek van klager liep. De afdeling klachtbehandeling wijst er op dat juist bij het ontstaan van drukte en achterstanden goede informatievoorziening en samenwerking nodig zijn om de drukte aan te kunnen.

3. *De klachtbehandeling door de MIVD*

De afdeling klachtbehandeling is van oordeel dat de klachtbehandeling niet naar behoren is verlopen.

Allereerst is niet gebleken dat geprobeerd is tot een informele oplossing te komen. In de ontvangstbevestiging van de MIVD staat met zoveel woorden “de klachtenprocedure heeft geen invloed op de duur (...) van het veiligheidsonderzoek”. Maar dat hoeft geenszins uit te sluiten dat een informele oplossing gelegen kan zijn in het direct oppakken van het onderzoek als blijkt dat dit zonder goede reden stilligt. Ook een betere informatievoorziening aan klager, zoals hiervoor besproken kan een informele oplossing zijn.

Vervolgens blijkt uit het onderzoek van de afdeling klachtbehandeling dat er geen zorgvuldig onderzoek naar de klacht heeft plaatsgevonden door de MIVD zelf. De interne klachtcommissie gaat er van uit dat de klacht op 17 oktober 2023 weer in behandeling is genomen. De afdeling klachtbehandeling heeft in een hoorzitting van de direct betrokken analist te horen gekregen dat dit pas op 25 januari 2024 is gebeurd.

Verder komt in de behandeling van de klacht naar voren dat klager maar een enkele keer contact zou hebben gehad met het KCC. De verslagen van het KCC over de vijftientig telefonische contacten weerspreken dat.

Desalniettemin komen ook de klachtcommissie en de MIVD tot het oordeel dat de behandeling van de klacht ook op basis van de feiten die toen bekend waren te lang heeft geduurd en klager ook beter geïnformeerd had kunnen worden.

Intrekken van de aanvraag door de inzender als gevolg van de lange duur

Voor het overige deelt de afdeling klachtbehandeling haar zorg dat de lange duur van een veiligheidsonderzoek er in dit geval en naar de afdeling klachtbehandeling bekend is ook in andere gevallen toe heeft geleid dat de inzender de aanvraag heeft ingetrokken. Dit kan in strijd zijn met het beginsel van fair play. Dat is zeker het geval als de inzender niet in overleg met de betrokkene tot intrekking van de aanvraag overgaat. In dit geval is daarvan, door een misverstand, sprake. Klager en ook anderen in die situatie hebben dan niet de kans om hun procedurele kansen te benutten. Er komt immers geen besluit dat voor bezwaar en beroep openstaat. De afdeling klachtbehandeling vraagt voor dit probleem aandacht. Intrekking van de aanvraag zou alleen geaccepteerd moeten kunnen worden door de UVO/MIVD als duidelijk is dat ook betrokkene wenst dat de inzender de aanvraag intrekt.

Compensatie

De afdeling klachtbehandeling heeft geconstateerd dat bij de gegrondverklaring van de klacht door de MIVD zelf, geen aandacht is besteed aan het wel of niet beperken van de gevolgen van het niet-behoorlijke handelen van de UVO voor klager. De MIVD had aan klager wel iets moeten aanbieden, zeker nu klager daar uitdrukkelijk om heeft gevraagd en de MIVD ook geen aandacht heeft besteed aan een mogelijk informele oplossing. De afdeling klachtbehandeling adviseert in een dergelijk geval op passende wijze excuses aan te bieden door de geschonden norm te benoemen en de gevolgen te erkennen die volgens de MIVD samenhangen met de lange duur van het veiligheidsonderzoek. Het is aan de MIVD om daar dan wel of niet compensatie in financiële zin of anderszins voor te bieden.

Ook maakt de MIVD niet duidelijk welke nu de verbeteracties zijn die ingezet zijn na gegrondverklaring van deze en andere klachten en de adviezen van de klachtcommissie. Tijdens ons onderzoek is daarvan ook niet veel meer duidelijk geworden. Het enkele feit dat het inmiddels niet meer zo druk is door vergroten van de capaciteit van de UVO waardoor 90 % van de veiligheidsonderzoek binnen de wettelijke termijn plaatsvinden is niet voldoende om duidelijk te krijgen welke lessen zijn getrokken uit klachten en hoe dat voor klager duidelijk wordt of tenminste voor personen die geconfronteerd worden met een lange duur van het veiligheidsonderzoek.

De afdeling klachtbehandeling van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, 20 februari 2025

mr. A Stehouwer (voorzitter)

mr. E. Kok

mr. P. Muijen

Bijlage toetsingskader en wettelijke bepalingen

1. Toetsingskader

1.1. Behoorlijkheid

Bij de beoordeling van deze klacht toetst de afdeling klachtbehandeling haar bevindingen aan de behoorlijkheid. Rechtmatigheid en goede informatieverstrekking zijn hiervan een onderdeel.

1.2. Wet op de veiligheidsonderzoeken

Een verklaring van geen bezwaar is een verklaring dat uit het oogpunt van de nationale veiligheid geen bezwaar bestaat tegen vervulling van een bepaalde vertrouwensfunctie door een bepaalde persoon.

Uit artikel 4, in samenhang gelezen met artikel 2, van de Wet op de veiligheidsonderzoeken volgt dat de werkgever een persoon eerst met de vervulling van een vertrouwensfunctie belast, nadat de minister van Defensie ten aanzien van die persoon een verklaring heeft afgegeven.

Uit artikel 6, eerste lid van de Wvo volgt dat de Minister van Defensie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen acht weken, beslist omtrent het afgeven van een verklaring. De termijn voor het geven van een beschikking wordt volgens het tweede lid van dat artikel opgeschort met ingang van de dag waarop de Minister de betrokkene uitnodigt nadere gegevens te verstrekken, tot de dag waarop die gegevens zijn ontvangen of de voor verstrekking gestelde termijn ongebruikt is verstreken.

Uit artikel 7 van de Wvo volgt dat alvorens een verklaring wordt afgegeven of geweigerd, ten aanzien van de betrokken persoon door de MIVD een veiligheidsonderzoek wordt ingesteld. Het veiligheidsonderzoek omvat het instellen van een onderzoek naar gegevens die uit het oogpunt van de nationale veiligheid van belang zijn voor de vervulling van de desbetreffende vertrouwensfunctie.

1.2.1. Juridisch kader klachtonderzoek MIVD

Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is van toepassing op klachtbehandeling van de MIVD. Daarnaast is op de klachtbehandeling de Klachtenregeling MIVD 2018 van toepassing.¹ Hieronder zullen, voor zover relevant, bepalingen uit de Awb en de Klachtenregeling worden beschreven.

Uit artikel 9:10 van de Awb volgt dat een bestuursorgaan verplicht is klager en degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft, in de gelegenheid te stellen te worden gehoord. Van het horen kan worden afgezien indien de klacht kennelijk gegrond is, de klager verklaard heeft geen gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord of de klager niet binnen een door het

---

¹ *Klachtenregeling MIVD 2018*

bestuursorgaan gestelde redelijke termijn verklaart dat hij gebruik wil maken van het recht te worden gehoord.

Overeenkomstig artikel 10, eerste lid van de Klachtenregeling MIVD 2018 bestaat de interne commissie klachtbehandeling uit ten minste een jurist van de Afdeling Juridische Zaken, een beleidsondersteunend medewerker van de Afdeling Beleidsondersteuning en een ondersteunend medewerker van de MIVD. In het geval van meer complexe klachten zullen er twee juristen zitting nemen in de commissie.

Overeenkomstig artikel 11 wordt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen twee weken na ontvangst van de klacht, door de klachtcoördinator aan klager bevestigd dat de klacht is ontvangen. De klachtcoördinator vermeldt daarbij de te volgen procedure van de klachtbehandeling.

Uit artikel 12 van de Klachtenregeling MIVD 2018 volgt dat de klacht binnen zes weken na ontvangst wordt afgedaan. De afdoening kan voor ten hoogste vier weken worden verdaagd. Uit artikel 13, vijfde lid, van de Klachtenregeling MIVD 2018 volgt dat van het horen kan worden afgezien, indien de klacht kennelijk ongegrond is dan wel indien klager heeft verklaard geen gebruik te willen maken van het recht gehoord te worden.

In de toelichting van de klachtenregeling MIVD 2018 staat dat de plicht om klager en aangeklaagde te horen verschillende doelen dient: verduidelijking van de klacht, verkrijging van andere informatie, conflictoplossing, herstel van geschonden vertrouwen en waarheidsvinding.²

Uit artikel 14, van de Klachtenregeling MIVD 2018 volgt dat de interne commissie klachtbehandeling klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd in kennis stelt van de bevindingen van het onderzoek naar de schriftelijke klacht, zijn oordeel daarover, alsmede van de eventuele conclusies die daaraan verbonden worden.

---

² Toelichting op de klachtregeling MIVD 2018, p. 12